

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/29/2026
Identifikačné číslo spisu: 2217010228
Dátum vydania rozhodnutia: 26.05.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:2217010228.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Beáty Javorkovej a JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci proti obvinenému Y. I. a spol. pre pokus zločinu ublíženia na zdraví spolupáchateľstvom podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, § 155 ods. 1, § 20 Trestného zákona a iné na neverejnom zasadnutí konanom 26. mája 2026 v Bratislave o dovolaní obvineného Y. I.F. proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 6. novembra 2025, sp. zn. 5To/38/2025, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Y. I. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom zo 6. decembra 2024, sp. zn. 4T/54/2017, uznal obvinených Y. I. a E. Y. vinných z pokusu zločinu ublíženia na zdraví spolupáchateľstvom podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, § 155 ods. 1, § 20 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva spolupáchateľstvom podľa § 364 ods. 1 písm. a), § 20 Trestného zákona a obvinených X. Y., L. Q. a F. N. z prečinu výtržníctva spolupáchateľstvom podľa § 364 ods. 1 písm. a), § 20 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že dňa 16. augusta 2012 v čase okolo 17.00 hod., pri Š. Y. N. č. X - XXXX-X-X, 150 metrov od cesty č. XX, okres Dunajská Streda, spoločne napadli W. Z. tak, že ho ostriekali neznámou látkou a udierali doposiaľ nezistenými predmetmi do ľavého zápästia a ľavej strany hrudníka, W. Z. následne privolať na miesto za účelom svojej obrany poškodených L. Z., G. V. a F. Z., na ktorých počas ich príchodu na osobnom motorovom vozidle zn. BMW Cabriolet, začal obvinený Y. I. strieľať z doposiaľ nezistenej strelnej zbrane kalibru cca 9 mm, v dôsledku čoho s vozidlom narazili do kríkov a po tom ako z vozidla vystúpili, obvinení ich spoločne napadli, pričom obvinený Y. I. spolu s F. N. pribehli k poškodenému L. Z., ktorého obvinený Y. I. udrel pištoľou do zadnej časti hlavy, následkom čoho spadol na koleno a keď sa chcel postaviť, obvinený E. Y. ho udrel teleskopickým obuškom do hlavy, vtedy na neho zaútočil i obvinený X. Y., tak že ho najmenej raz udrel, obvinený E. Y. následne udrel poškodeného G. V. viperou do oblasti rebier na ľavej strane tela a poškodeného F. Z. udrel do hlavy kameňom, obvinený L. Q. zo vzdialenosti asi dvoch metrov vystrelil smerom na poškodeného F. Z. z doposiaľ nezistenej plynovej pištole a následne na neho i zaútočil, v dôsledku čoho W. Z. utrpel zlomeninu ľavého zápästia a 9. rebra

vľavo, pričom bol obmedzovaný v obvyklom spôsobe živote po dobu 5 týždňov, poškodený F. Z. utrpel trznú ranu na hlave o dĺžke asi 3 cm, ktorá si vyžiadala liečbu v trvaní 7 dní, poškodený L. Z. utrpel pomliaždenie hlavy a ranu na hlave, pomliaždenie zápästia vľavo, oboch kolien s odreninou vpravo a odreninu na 5. prste ruky vpravo, ktoré si vyžiadali liečbu v trvaní 14 dní, a poškodený G. V. utrpel zlomeninu 7. rebra vľavo bez posunutia úlomkov, ktoré si vyžiadalo liečbu asi 4 týždne podľa znaleckého posudku.

Za to obvinenému Y. I. okresný súd uložil podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. l), § 37 písm. h), § 38 ods. 2, § 39 ods. 5, § 56 ods. 2 Trestného zákona úhrnný peňažný trest 2.000 eur. Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, ustanovil náhradný trest odňatia slobody na 4 roky.

Obvinenému E. Y. okresný súd uložil podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. l), § 37 písm. h), § 38 ods. 2, § 39 ods. 5, § 56 ods. 2 Trestného zákona úhrnný peňažný trest 2.000 eur. Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, ustanovil náhradný trest odňatia slobody na 4 roky

Obvinenému X. Y. okresný súd uložil podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. l), § 38 ods. 2, § 39 ods. 5, § 56 ods. 2 Trestného zákona peňažný trest 500 eur. Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, ustanovil náhradný trest odňatia slobody na 2 mesiace.

Obvinenému L. Q. okresný súd uložil podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. l), § 38 ods. 2, § 39 ods. 5, § 56 ods. 2 Trestného zákona peňažný trest 500 eur. Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, ustanovil náhradný trest odňatia slobody na 2 mesiace.

Obvinenému F. N. okresný súd uložil podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. l), § 38 ods. 2, § 39 ods. 5, § 56 ods. 2 Trestného zákona peňažný trest 500 eur. Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, ustanovil náhradný trest odňatia slobody na 2 mesiace.

Všetkým obvineným okresný súd súčasne uložil podľa § 287 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku povinnosť nahradiť škodu spoločne a nerozdielne F. Z., vo výške 78,60 eura; L. Z. vo výške 550,20 eura; a G. V. vo výške 393 eur.

Rovnako okresný súd podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona uložil trest prepadnutia vecí 2 ks papuče z umelej gumenej látky, čiernej farby, značky NIKE, 1 ks kovový teleskopický obušok. Podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona sa vlastníkom prepadnutých vecí stal štát.

Uznaniu viny predchádzalo vyhlásenie obvinených Y. I., E. Y., X. Y., L. Q. a F. N., že sú vinní zo spáchania skutkov, ktoré sú im kladené za vinu v obžalobe prokurátora, okresný súd postupom podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku vyhlásenie obvinených Y. I., E. Y., X. Y., L. Q. a F. N. prijal a podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu, v ktorom sa obvinení priznali k spáchaniu skutkov nevykoná a vykoná len dôkazy súvisiace s výrokom o treste (zápisnica o hlavnom pojednávaní zo 6. decembra 2024, č. I. 808 - 809).

Prokurátor príslušnej okresnej prokuratúry (ďalej len „prokurátor“) napadol uvedený rozsudok okresného súdu odvolaním, proti výrokom o treste, ktoré boli uložené obvineným Y. I. a E. Y., v ich neprospech. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom zo 6. novembra 2025, sp. zn. 5To/38/2025, vo výroku I. podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu, vo vzťahu k obvineným Y. I. a E. Y. a rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku uložil obvinenému Y. I. podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024, § 36 písm. l), § 37 písm. h), § 38 ods. 2, § 39

ods. 3 písm. e), ods. 5 Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, ktorého výkon podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024 podmienične odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024 určil skúšobnú dobu na 18 mesiacov. Krajský súd obvinenému E. Y. uložil podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024, § 36 písm. l), § 37 písm. h), § 38 ods. 2, § 39 ods. 3 písm. e), ods. 5 Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, výkon ktorého podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024 podmienične odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024 určil skúšobnú dobu na 18 mesiacov.

Proti rozsudku krajského súdu, ktorý bol obvinenému Y. I. doručený 21. januára 2026 a jeho obhajcovi 20. januára 2026, podal obvinený Y. I. prostredníctvom obhajcu 17. februára 2026 dovolanie, a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. i) a písm. h) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený Y. I. uviedol, že rozsudkom odvolacieho súdu uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, ktorého výkon bol podmienične odložený a určená skúšobná doba na 18 mesiacov je v rozpore so všeobecnými zásadami ukladania trestov v zmysle ustanovenia § 33a ods. 1 až ods. 4 Trestného zákona s poukazom na § 34 ods. 1 až ods. 4 Trestného zákona, a súčasne je odvolacím súdom nesprávne použitý výklad § 34 ods. 6 druhá veta Trestného zákona v spojení s ustanovením § 56 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, čím je uložený trest súčasne aj v rozpore s článkom 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (právo na spravodlivý proces) (ďalej len „Listina“) a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Pokračoval, že odvolací súd pri uložení úhrnného trestu odňatia slobody ako obligatórneho a povinne zo zákona uloženého trestu (§ 34 ods. 6 Trestného zákona), bez možnosti uloženia iného druhu trestu v podobe peňažného trestu podľa § 56 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona vo vzťahu k § 34 ods. 6 druhá veta za čiarkou Trestného zákona založil výrok o treste obvinenému na nesprávnom použití a výklade hmotnoprávných ustanovení § 56 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona vo vzťahu k § 34 ods. 6 druhá veta za čiarkou Trestného zákona v časti „ak tento zákon neustanovuje inak“. Obvinený namietal odôvodnenie prednosti použitia teleologického výkladu odvolacím súdom, nakoľko odvolací súd použil ustanovenie § 34 ods. 6 Trestného zákona, a to zákon č. 300/2005 Z. z., účinný od 1. januára 2006, avšak znenie ustanovenia § 34 ods. 6 Trestného zákona v tomto zákon č. 300/2005 Z. z., vôbec neobsahovalo uvedenú zákonnú výnimku vyjadrenú formuláciou „ak tento zákon neustanovuje inak“. Ďalej poukázal na v rámci teleologického výkladu na celý časový vývoj tohto ustanovenia od 1. januára 2006 aj s poukazom na časovú pôsobnosť § 2 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, keďže skutok, pre ktorý bol obvinený uznaný vinným sa stal 16. augusta 2012 a rozsudok odvolacieho súdu bolo vyhlásený 6. novembra 2025. Z uvedeného prehľadu časového vývoja ustanovenia § 34 ods. 6 Trestného zákona je podľa obvineného zrejme, že predmetná zákonná výnimka („ak tento zákon neustanovuje inak v § 34 ods. 6 Trestného zákona“) bola prijatá až zákonom č. 214/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý nadobudol účinnosť 1. augusta 2019. Z uvedeného je podľa obvineného zrejme, že od 1. januára 2006 do 31. júla 2019 platil právny stav k ustanoveniu § 34 ods. 6 Trestného zákona bez zákonnej výnimky „ak tento zákon neustanovuje inak“. Vzhľadom na vyššie uvedené je preto z hľadiska teleologického výkladu podľa obvineného prilihavé a správne zohľadniť a poukázať na úmysel zákonodarcu, ktorý ho viedol k prijatiu tejto normatívnej výnimky, a preto mal odvolací súd poukázať najmä na dôvodovú správu a odborné komentáre k zneniu zákona č. 214/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon. Obvinený poukázal na dôvodovú správu k tomuto zákonu (novela Trestného zákona zákon č. 214/2019 Z. z.), z ktorej je zrejme, že zákonodarca uvedenú výnimku „ak tento zákon neustanovuje inak“ v ustanovení § 34 ods. 6 Trestného zákona, nezaviedol ako výnimku, ktorú bude spĺňať iba normatívny príkaz, tak ako to uvádza odvolací súd. Zákonodarca uvedené pravidlo zaviedol do právneho poriadku ako výnimku z uplatnenia prísne rigidnej úpravy nutnosti uloženia iba trestu odňatia slobody ako druhu trestu práve a výlučne z dôvodu, aby sa táto výnimka, uplatňovala vo vzťahu k alternatívnym druhom trestu, ktoré sú upravené vo všeobecnej časti Trestného zákona, avšak nie vo forme príkazu ale vo forme možnosti uloženia alternatívneho trestu.

Vychádzajúc z uvedeného podľa obvineného, nie je správny záver odvolacieho súdu založený na tom, že iba príkaz (v dvoch formách) môže spĺňať túto zákonnú výnimku, ale práve naopak pod túto výnimku je možné podradiť aj ustanovenia Trestného zákona, ktoré upravujú možnosť súdu uložiť alternatívny druh trestu, pričom takto vnímaná výnimka vyplňa priestor medzi možnosťou uloženia nepodmienečného trestu odňatia slobody a podmienečného odkladu výkonu takéhoto trestu a súdu sa tak vytvára možnosť uložiť ďalší druh sankcie, ak je to v danom prípade účelné, vhodné a primerané v súlade s požiadavkami na individualizáciu trestu pre daného páchatel'a. Poznamenal, že zákonodarca dokonca v rámci dôvodovej správy uvádza, že do aplikačnej praxe vnesený nový pohľad na ukladanie trestov a predovšetkým na využitie alternatívnych trestov v zmysle aplikácie zásady ultima ratio aj pri trestných činoch, ktoré sa vyznačujú svojou vyššou závažnosťou, platí aj vo vzťahu k iným druhom trestných sankcii nespojených s odňatím osobnej slobody, napr. pri peňažných trestoch. Obvinený ďalej poukázal aj na dôvodovú správu k novele Trestného zákona prijatej zákonom č. 40/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, nakoľko týmto zákonom bola zákonodarcom zavedená do Trestného zákona možnosť uloženia peňažného trestu a to aj samostatne aj pri zločinoch.

Vzhľadom na uvedené dôvodové správy je z hľadiska teleologického výkladu podľa obvineného zrejme, že zákonodarca mienil dať súdom možnosť ukladať alternatívny peňažný trest v rámci individualizácie trestu a zásady ultima ratio pri treste odňatia slobody, za páchatel'om spáchané zločiny, bez ohľadu na ich hornú hranicu trestnej sadzby upravenej v osobitnej časti Trestného zákona.

Ďalej obvinený argumentoval, že prijatý záver odvolacieho súdu založený na tom základe, že pod výnimku ustanovenia § 34 ods. 6 Trestného zákona, vyjadrenú zákonnou formuláciou „ak tento zákon neustanovuje inak“, možno podradiť iba odlišný zákonný príkaz, a to vo forme príkazu na uloženie iného druhu trestu alebo výslovné zrušenie tohto zákonného príkazu na uloženie trestu odňatia slobody, nie sú správne závery. Pokračoval, že ak v nejakom ustanovení Trestného zákona, konkrétne v jeho všeobecnej časti, je ustanovenie, ktoré súdu dáva možnosť uplatniť moderačné oprávnenie pre uloženie iného druhu trestu ako trestu odňatia slobody, a súčasne toto ustanovenie nemá vo vzťahu k uloženiu peňažného trestu obmedzujúci limit pre daný druh trestných činov, v danom prípade zločinov, ktorý limit vymedzený normatívne pozitívne (uložiť iba do určitej sadzby) alebo negatívne (pre nemožnosť uloženia peňažného trestu nad určitú sadzbu), by bol viazaný na dolnú alebo hornú hranicu trestnej sadzby odňatia slobody, tak ako je to aj v predmetnom ustanovení § 56 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, potom ustanovenie § 56 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona je možné podradiť pod výnimku ustanovenia § 34 ods. 6 Trestného zákona, vyjadrenú zákonnou formuláciou „ak tento zákon neustanovuje inak“. K odvolacím súdom prijatému záveru že pod výnimku ustanovenia § 34 ods. 6 Trestného zákona, vyjadrenú zákonnou formuláciou „ak tento zákon neustanovuje inak“, možno podľa obvineného podradiť iba odlišný zákonný príkaz, a to vo forme príkazu na uloženie iného druhu trestu alebo výslovné zrušenie tohto zákonného príkazu na uloženie trestu odňatia slobody, je podľa neho potrebné ešte uviesť, že ak odvolací súd uvádza iba tieto dve možné normatívne druhy príkazu, ktoré podľa odvolacieho súdu „splňajú“ normatívny charakter príkazu pre takúto výnimku, potom pre preskúmateľnosť rozsudku, potom mal odvolací súd uviesť konkrétne ustanovenia Trestného zákona, ktoré predstavuje ad concreto v Trestnom zákone tieto odvolacím súdom vybrané príkazy (zo zásady súd pozná právo mal túto skutočnosť odvolací súd ponúknuť výkladom v rozsudku). Odvolací súd argumentuje tým, že jediným možným moderačným oprávnením, ktorý môže súd použiť vo vzťahu k ukladaniu trestu za trestné činy, kde horná hranica trestnej sadzby v osobitnej časti zákona prevyšuje 8 rokov je ustanovenie § 39 Trestného zákona. V tejto súvislosti však už odvolací súd podľa obvineného neuvádza vo vzťahu k výroku o treste, že toto moderačné oprávnenie sa viaže výlučne iba na „trest kratšieho trvania“, teda spočíva (nemení a nezasahuje do druhu trestu) v rovnakom druhu trestu, a to trestu odňatia slobody a moderuje možnosť súdu za splnenia zákonných ustanovení ukladať trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej v zákone. Dodal, že z uvedeného výkladu odvolacím súdom vyplýva, že ak ide o trestné činy uvedené v ustanovení § 36 ods.4 Trestného zákona, pri týchto nie je možné použiť žiadne moderačné oprávnenie, ktoré by súdu dávalo možnosť namiesto trestu odňatia slobody uložiť peňažný trest.

Vzhľadom na uvedené podľa obvineného, práve súd prvého stupňa vo svojom rozsudku správne posúdil všetky okolnosti skutku, osoby páchatel'a ako aj okolnosti samotného trestného konania, a z posúdenia

všetkých týchto skutočností vyvodil správny záver vo svetle individualizácie trestu, pričom správne uprednostnil alternatívny trest v podobe peňažného trestu uloženého samostatne pred uložením podmieneného trestu odňatia slobody.

Záverom obvinený konštatoval, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a na základe neho mu uložený podmienený trest odňatia slobody vníma ako neprímerane prísny trest, ale najmä a súčasne ako trest, ktorý je v rozpore so všeobecnými zásadami ukladania trestov v zmysle ustanovenia § 33a ods. 1 až ods. 4 Trestného zákona s poukazom na § 34 ods. 1 až ods. 4 Trestného zákona, a súčasne v rozpore s článkom 36 ods. 1 Listiny (právo na spravodlivý proces) a článkom 6 ods. 1 Dohovoru. V tejto súvislosti poukázal na to, že skutok, ktorého sa dopustil bol spáchaný v rámci neprímeranej sebaobrany voči skupine útočiacich páchatel'ov so zbraňami, v čase rozhodovania súd prvého stupňa uplynulo od skutku viac ako 12 rokov a v čase rozhodovania odvolacieho súdu viac ako 13 rokov, ďalej za tento čas 12 (13) rokov sa nedopustil žiadneho protiprávneho konania, počas celej doby žil usporiadaný rodinný život a mal legálny zdroj príjmu, pričom svoje daňové a odvodové povinnosti voči štátnym inštitúciám z podnikania si riadne plnil. Trestné konanie nebolo za 12 rokov na súde prvého stupňa ukončené, pričom za túto dobu súd prvého stupňa v desiatkach prípadov odročil hlavné pojednávania bez prejednávania veci a vykonávania dokazovania, pričom vždy išlo o prekážky na strane súdu, nikdy nie na strane obvinených. Súd prvého stupňa až po zmene senátu začal riadne a hospodárne konať a vec ukončil potom ako obvinení vykonali vyhlásenie o vine.

Z týchto dôvodov obvinený Y. I. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bol v neprospech obvineného porušený zákon v ustanoveniach § 33a ods. 1 až ods. 4 Trestného zákona s poukazom na § 34 ods. 1 až ods. 4 Trestného zákona, § 34 ods. 6 Trestného zákona v spojení s ustanovením § 56 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, a v rozpore s článkom 36 ods. 1 Listiny (právo na spravodlivý proces) a článkom 6 ods. 1 Dohovoru; aby zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Prokurátor v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedol, že z jeho obsahu rozhodne nevyplýva, že by postupom odvolacieho súdu došlo k naplneniu dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Trestného poriadku. Pokračoval, že i v prípade, ak by nebola argumentácia obhajoby ohľadne posúdenia ustanovení § 34 ods. 6 a § 56 ods. 2 ods. 3 Trestného zákona nesprávna, nenastala by situácia, v ktorej by do úvahy prichádzalo výlučne iba uloženie peňažného trestu. Ani v takej situácii by preto uloženie trestu odňatia slobody, či trestu odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu na primeranú skúšobnú dobu, ako jeho alternatívy, nebolo podľa prokurátora možné považovať za nesprávny postup súdu spočívajúci v nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Ohľadom tvrdenia obhajoby ohľadom naplnenia tzv. dovolacieho dôvodu aj podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku prokurátor uviedol, že z obsahu dovolania nie je vôbec zrejmé, na akom konkrétnom relevantnom podklade je založené tvrdenie (úvaha) obhajoby o jeho naplnení postupom odvolacieho súdu. Zo znenia § 155 ods. 1 Trestného zákona obsahujúceho skutkovú podstatu zločinu ublíženia na zdraví, za ktorého pokus bol obvinený uznaný vinným totiž vyplýva, že zaň zákon ustanovuje trest odňatia slobody vo výmere od 4 do 10 rokov. Apelačný súd pritom obvinenému uložil [pri použití § 39 ods. 3 písm. e), ods. 5 Trestného zákona] trest odňatia slobody vo výmere výrazne nižšej ako je zákonom určená dolná hranica trestnej sadzby, keďže mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 18 mesiacov. Je teda podľa prokurátora zrejmé, že trest uložený obvinenému odvolacím súdom nebol neprípustný a zároveň bol uložený v zákonom ustanovenej (prípustnej/predpokladanej) trestnej sadzbe. K naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku by tak podľa prokurátora paradoxne došlo práve v prípade ak by odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Konštatoval, že námietky obhajoby preto nemožno podriaďiť pod žiaden z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a to vrátane dôvodov obsiahnutých v písmenách h) a i) označeného ustanovenia.

Preto prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) Trestného

poriadku dovolanie obvineného odmietol, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že obvineným uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Trestného poriadku nie sú v posudzovanej veci zjavne splnené.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až písm. n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných alebo hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

V súvislosti s obvineným uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd vo všeobecnosti uvádza, že predmetný dovolací dôvod je upravený alternatívne, buď je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo vychádza z nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktoré nemusí bezprostredne súvisieť len s právnym posúdením skutku, ale môže sa dotýkať napr. rozhodovania o treste či ochrannom opatrení.

Vo vzťahu k ďalšiemu obvineným uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, treba taktiež vo všeobecnej rovine uviesť, že v rámci neho možno namietat výlučne iba to, že trest bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby (pod jej dolnú alebo nad hornú hranicu), alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednáváný trestný čin nepripúšťa, pričom jednotlivé druhy trestu sú vymenované v ustanovení § 32 Trestného zákona.

V súvislosti s ustanovením § 32 Trestného zákona najvyšší súd poznamenáva, že predmetné ustanovenie obsahuje taxatívny výpočet trestov, ktoré možno podľa slovenského právneho poriadku uložiť trestne zodpovednej osobe za spáchanie trestného činu. V rámci úvah o voľbe druhu ukladaného trestu by sa každý sudca mal, aplikujúc aktívne prvky restoratívnej justície, zamýšľať predovšetkým nad možnosťou uloženia alternatívnych trestov páchatelovi trestného činu, za ktoré možno považovať všetky druhy trestov uvedené v predmetnom ustanovení nespojené s odňatím slobody. Uloženie trestu odňatia slobody by tak malo byť aktuálne až v prípade, kedy uloženie alternatívnych trestov k tomuto trestu nepripadá do úvahy.

S odkazom na § 34 ods. 6 Trestného zákona možno všetky tresty v zásade ukladať samostatne alebo

možno uložiť viac týchto trestov popri sebe, ak to nevylučuje Trestný zákon (§ 32 ods. 7, pozn.). V zmysle predmetného ustanovenia je rozhodujúca výmera trestnej sadzby určená v osobitnej časti Trestného zákona, nie prípadne zvýšená trestná sadzba odňatia slobody podľa jeho všeobecnej časti. Pokiaľ horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody uvedená v osobitnej časti prevyšuje 8 rokov, súd je v zásade povinný uložiť trest odňatia slobody. Výnimku z tejto požiadavky predstavuje možnosť uložiť trest domáceho väzenia pri trestných činoch, ktorých horná hranica trestu odňatia slobody neprevyšuje 10 rokov (zároveň musia byť však splnené ďalšie podmienky v zmysle § 53 Trestného zákona).

Vo vzťahu k obvineným namietanej neprimeranosti trestu, dovolací súd pripomína, že dovolacím dôvodom nemôže byť len neprimeranosť trestu pociťovaná, či už ako prísna alebo mierna, ak bol trest vymeraný v rozmedzí určitej trestnej sadzby (uznesenie najvyššieho súdu z 22. decembra 2022, sp. zn. 3 Tdo 21/2022). Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) a písm. h) Trestného poriadku je pritom taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa iba k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku (pozri stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 5/2011).

V súvislosti s obvineným namietaným výrokom o treste a v kontexte vyššie uvedeného najvyšší súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý poznamenal, že trestná sadzba trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti Trestného zákona za spáchanie zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, je 4 až 10 rokov. Z pohľadu ustanovenia § 34 ods. 6, druhá veta Trestného zákona teda ide v prípade zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona o ten druh trestného činu (ktorého horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti zákona prevyšuje 8 rokov), za ktorý súd vždy uloží trest odňatia slobody, ak tento zákon neustanovuje inak. Najvyšší súd sa stotožnil s konštatovaním krajského súdu, že ustanovenie § 34 ods. 6 Trestného zákona, v prípadoch, ak ide o trestný čin, ktorého horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti prevyšuje 8 rokov, nedáva súdu možnosť zväziť uloženie trestu odňatia slobody, teda nedáva ani možnosť súdu neuložiť trest odňatia slobody a namiesto toho napríklad uložiť peňažný trest ako samostatný trest. Naopak, dáva súdu príkaz uložiť trest odňatia slobody. Výnimkou z tohto pravidla je, ak Trestný zákon ustanovuje inak. Pojem „ustanovuje inak“ v tomto kontexte znamená, že ide o ustanovenie Trestného zákona, ktoré ruší povinnosť súdu ukladať trest odňatia slobody. Možnosť zvažovať uloženie trestu odňatia slobody, prípadne trestu odňatia slobody a peňažného trestu, alebo iba samostatného peňažného trestu, nie je tak postavená na roveň zákonného príkazu uložiť trest odňatia slobody. Ustanovenie Trestného zákona, ktoré by zakotvovalo výnimku z pravidla povinnosti súdu uložiť trest odňatia slobody („ak tento zákon neustanoví inak“), musí byť formulované ako odlišný zákonný príkaz, napríklad príkaz na uloženie iného trestu, alebo ako výslovné zrušenie tohto zákonného príkazu.

Krajský súd pri úvahe nad výmerou trestu u obvineného zohľadnil rovnaké poľahčujúce a priťažujúce okolnosti ako okresný súd, keď v tomto smere považoval postup okresného súdu za správny a tento nebol ani namietaný v odvolaní. Obvinenému uložil trest odňatia slobody, ktorého uloženie je podmienené vyššie uvedeným výkladom ustanovenia § 34 ods. 6 veta druhá Trestného zákona a tento trest mu uložil ako úhrnný, za spáchanie dvoch trestných činov. Rovnako dovolací súd u obvineného uplatnil ustanovenie § 39 ods. 3 písm. e), ods. 5 Trestného zákona, keď vyhlásenie obvineného o vine na hlavnom pojednávaní, spoločne s dĺžkou trestného konania, na ktorú správne poukázal okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, odôvodňovali mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby uvedenej v ustanovení § 155 ods. 1 Trestného zákona. Zároveň dĺžka trestného konania odôvodnila rozhodnutie o uložení trestu odňatia slobody v minimálnej výmere 6 mesiacov, ktorá je ustanovená v § 39 ods. 3 písm. e) Trestného zákona. Vyhlásenie obvineného o vine, spoločne so zohľadnením dĺžky trestného konania, odôvodnilo aj rozhodnutie o podmiennečnom odklade výkonu uloženého trestu odňatia slobody a určenie skúšobnej doby pri dolnej hranici zákonnej sadzby, v tomto

prípade 18 mesiacov. Určenie skúšobnej doby v tejto výmere zohľadnilo závažnosť trestnej činnosti, ktorá je kategorizovaná ako zločin, preto krajský súd považoval za potrebné určiť dĺžku skúšobnej doby vo väčšej výmere ako minimálnej.

V posudzovanej veci, pokiaľ ide o uložený trest odňatia slobody, ide o taký druh trestu, ktorého uloženie zákon za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, pripúšťa a rovnako tak výmera tohto trestu je v rámci zákonnej trestnej sadzby. Možno zopakovať, že v danom prípade bol obvinený uznaný vinným zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, za spáchanie ktorého Trestný zákon v osobitnej časti ustanovuje trestnú sadzbu v rozsahu od 4 do 10 rokov, pričom v zmysle druhej vety § 34 ods. 6 Trestného zákona, podľa ktorej za trestný čin, ktorého horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti zákona prevyšuje osem rokov, musí súd uložiť trest odňatia slobody, krajský súd dovolateľovi uložil tento druh trestu. Je teda zrejmé, že trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 18 mesiacov, je uložený výrazne pod dolnou hranicou zákonom stanovenej trestnej sadzby a nezakladá dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Nič na tom nemenia ani argumenty obvineného, ktorý sa dožadoval vyslovenia porušenia ustanovení Trestného zákona, upravujúce všeobecné zásady pre ukládanie trestov, čo však nemôže zakladať ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že v posudzovanej veci dôvody dovolania nie sú zjavne splnené, a preto dovolanie obvineného Y. I. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.